

Foto van de doorgebroken muur bij de kerk,
met uitzicht op de druif die weer aan het uitgroeien is.
Foto gemaakt door Gea, april 2020

Pasen

Lutherse Gemeente te Zwolle
Schrijven voor een klein thuisviermoment
Nu de kerk gesloten is vanwege het coronavirus
zondag 12 april 2020

Windwijzer op de Lutherse Kerk. Foto door Gea Hoven, april 2020.

Lieve mensen,
Pasen. En wij vieren Pasen thuis. In verbinding met elkaar. En in het geloof dat God is, daar waar mensen zijn. U bent in uw huis. Voor u thuis dit gedicht van Ida Gerhardt. Dat er licht wandelt in uw huis. Paaslicht!

Zondagmorgen

Het licht begint te wandelen door het huis
en raakt de dingen aan. Wij eten
ons vroege brood gedoopt in zon.
Je hebt het witte kleed gespreid
en grassen in een glas gezet.
Dit is de dag waarop de arbeid rust.
De handpalm is geopend naar het licht.

Gezegend Pasen toegewenst,
Margo Jonker

- **Ontsteken van een kaars**

- **Stilte**

- **Openingstekst**

Die de morgen ontbood, en het licht hebt geroepen:
zegen ons ook met uw licht.

- **Gebed Psalm 139 – onberijmd of berijmd.**

- **Lied 647 'Voor mensen die naamloos'** (aangereikt door Robert Kanning, zie ook de lijst met Paasliederen, waarin vele gemeenteleden iets aanreiken.)

Voor mensen die naamloos,
kwetsbaar en weerloos
door het leven gaan,
ontwaakt hier nieuw leven,
wordt kracht gegeven:
wij krijgen een naam.

Voor mensen die roepend,
tastend en zoekend
door het leven gaan,
verschijnt hier een teken,
brood om te breken:
wij kunnen bestaan.

Voor mensen die vragend,
wachtend en wakend
door het leven gaan,
weerklinken hier woorden,
God wil ons horen:
Wij worden verstaan.

Voor mensen die hopen,
wankel gelovend
door het leven gaan,
herstelt God uit duister
Adam in luister:
Wij dragen zijn naam.

- Paasevangelie Johannes 20-1-18 Het Paasevangelie wordt ook gelezen in het filmpje van de Paasnacht, dat staat op www.elkz.nl onder het item van de Paasnacht. Ter overweging kunt u de meditatie lezen, die aan het einde van het document staat opgenomen.

Ook kunt u zich laten inspireren door de lijst met Paasliederen die zijn aangedragen door vele, vele gemeenteleden. De lijst is meegestuurd met de kerkmail. En misschien kunt u verder nadenken: wat is vandaag 'mijn Paaslied' en waarom? Of u kunt nadenken over de vragen:

- Welke naam hebt u gekregen? Bent u vernoemd? Weet u waarom u de naam van uw ouders hebt gekregen? Wat betekent dat voor u?
- Wat heeft u wel eens doen huilen van vreugde?
- Welke muur mag er wat u betreft geslecht worden, en wat kunt u daar zelf aan bijdragen?
- Hebt u wel eens een engel op uw weg/schouder gehad? Vertel eens, overdenk het eens.
- Wat betekent voor u 'Opstanding'?

Lied 628 'Nu moet gij allen vrolijk zijn' – alle coupletten. Dit lied staat in een gezongen versie op www.elkz.nl, onder het item van de Paasnacht.

Nu moet gij allen vrolijk zijn.
De bomen zingen in de tuin,
Het lege graf verzwijgt het niet,
De mond geopend voor het lied, Halleluja.

- Voorbeden – op www.elkz.nl zullen voorbeden worden uitgesproken. Daarin zijn ook de persoonlijke voorbeden die zijn aangereikt door gemeenteleden. U kunt ook uw eigen gebed uitspreken. En mocht u graag aansluiten bij woorden van een ander, dan kunt u het gebed hieronder bidden.

O God – U danken wij voor uw opstanding en leven. U, die leeft als opgestane midden onder ons. Geef ons uw gerichtheid door stenen muren heen, laat ons meegaan met u, ieder op onze eigen manier, dat wij, en alle mensen, liefde en zegen ontvangen met open handen, in ons hart. Dat wij leven en opstaan, hoe het ons ook te moede is – elke dag opnieuw.

O God, wij bidden u voor de wereld – de nood is overal zo groot. Wees met hen wier leven op de kop staat vanwege het coronavirus. Ken de zorgen, de angsten, de hoop. Dat er wegen gevonden worden in een wereld die anders

wordt. Dat wij mensen er voor elkaar willen zijn – nabij en barmhartig en vol liefde.

God, wij brengen voor u de zeer grote nood van de vluchtelingen in de Syrische provincie Idlib, in Turkije en in Griekenland. Duizenden mensen zitten vast op de Griekse eilanden. Wees hen nabij God! Wij bidden voor de Griekse kerken, de hulporganisaties op Lesbos, en voor de Griekse bevolking, die zich overweldigd voelt door de komst van vluchtelingen. Geef hen kracht! Geef ook wijsheid aan de Europese politici, dat zij een beslissing mogen nemen op basis van barmhartigheid en gerechtigheid!

O God, u die bent de opstanding en het leven, roep onze naam, door u nieuw geschreven, nieuw geschapen. Dat wij leren leven vanuit de volheid van vrede waartoe u ons roept, gericht zijn op mens en wereld. En ruimte maken voor vreugde en bezinning, voor Opstanding en Leven.

‘Onze Vader ....’

- Zegenbede.

Zegen ons behoed ons,
Doe lichten over ons uw aangezicht
En wees ons genadig.

Zegen ons en behoed ons,
Doe lichten over ons uw aangezicht
En geef ons vrede.

Johannes 20,1-18

20Vroeg op de eerste dag van de week, toen het nog donker was, kwam Maria uit Magdala bij het graf. Ze zag dat de steen van de opening van het graf was weggehaald. 2Ze liep snel terug naar Simon Petrus en de andere leerling, van wie Jezus veel hield, en zei: ‘Ze hebben de Heer uit het graf weggehaald en we weten niet waar ze hem nu neergelegd hebben.’ 3Petrus en de andere leerling gingen op weg naar het graf. 4Ze liepen beiden snel, maar de andere leerling rende vooruit, sneller dan Petrus, en kwam als eerste bij het graf. 5Hij boog zich voorover en zag de linnen doeken liggen, maar hij ging niet naar binnen. 6Even later kwam Simon Petrus en hij ging het graf wel in. Ook hij zag de linnen doeken, 7en hij zag dat de doek die Jezus’ gezicht

bedekt had niet bij de andere doeken lag, maar apart opgerold op een andere plek. 8 Toen ging ook de andere leerling, die het eerst bij het graf gekomen was, het graf in. Hij zag het en geloofde. 9 Want ze hadden uit de Schrift nog niet begrepen dat hij uit de dood moest opstaan. 10 De leerlingen gingen terug naar huis.

11 Maria stond nog bij het graf en huilde. Huilend boog ze zich naar het graf, 12 en daar zag ze twee engelen in witte kleren zitten, een bij het hoofdeind en een bij het voeteneind van de plek waar het lichaam van Jezus had gelegen. 13 'Waarom huil je?' vroegen ze haar. Ze zei: 'Ze hebben mijn Heer weggehaald en ik weet niet waar ze hem hebben neergelegd.' 14 Na deze woorden keek ze om en zag ze Jezus staan, maar ze wist niet dat het Jezus was. 15 'Waarom huil je?' vroeg Jezus. 'Wie zoek je?' Maria dacht dat het de tuinman was en zei: 'Als u hem hebt weggehaald, vertel me dan waar u hem hebt neergelegd, dan kan ik hem meenemen.' 16 Jezus zei tegen haar: 'Maria!' Ze draaide zich om en zei: 'Rabboeni!' (Dat betekent 'meester'.) 17 'Houd me niet vast,' zei Jezus. 'Ik ben nog niet opgestegen naar de Vader. Ga naar mijn broeders en zusters en zeg tegen hen dat ik opstijg naar mijn Vader, die ook jullie Vader is, naar mijn God, die ook jullie God is.' 18 Maria uit Magdala ging naar de leerlingen en zei tegen hen: 'Ik heb de Heer gezien!' En ze vertelde alles wat hij tegen haar gezegd had.

Meditatie

Maria was blijven staan bij het graf, erbuiten, weeklagend. Huilend. Zo herkenbaar menselijk. Zo teer en aangrijpend. Het evangelie van Johannes, met diepe gedachten, theologie, mystiek en heftigheid, scherpte en inzicht leidt naar dit moment. Naar dat graf dat leeg is - geen versperrende steen, geen muur. En naar Maria die huilt. Naar dat menselijke gevoel van verloren zijn, en alles hebben verloren. Dat moeilijke ervaren van dood en rouw en verlies. Dat de wereld naar je gevoel stilstaat. Leeg is. Of dat je juist het gevoel hebt stil te staan buiten de wereld. En dat je tegelijkertijd in een wenteling zit waar je niet uit kunt komen. Duizelingwekkend. Dat er niemand is die zegt 'Ik ben nabij'. Of dat je niet meer kunt horen dat iemand zegt 'Ik ben nabij'.

Het is een vreemde tijd. Pasen wordt gevierd zonder dat er een Paasviering is – met het gezongen paaslied, de nieuwe Paaskaars, de gebeden gedragen door een gezamenlijke responsie. En niet samen koffiedrinken of elkaar aanraken en de hand geven voor een gezegend Pasen.

Een van de dingen die veranderd is bij de verbouw in de kerk, is dat er een opening in de muur is gekomen. In de muur langs de steeg tussen kerk en museum is een opening gekomen. Vanaf het plein kun je in de steeg kijken en andersom. De stad in zicht. En daarmee ook de mensen die zich door de stad, door het land, door de wereld bewegen.

Toen de kinderen van de kerk op excursie waren in Amsterdam, kwamen ze bij de Lutherse Kerk op het Spui. Daar werd verteld, dat die kerk ooit lang geleden wel gebouwd mocht worden, maar dan op zo'n manier dat je niet naar buiten of naar binnen kon kijken. De kerk moest verborgen blijven. Dat is nu anders geworden. De kerk mag openlijk in de stad zeggen wat ze te zeggen heeft, en doen wat moet worden gedaan door de kerk. De muur daar is een muurtje geworden waardoor je gewoon naar de kerk kunt kijken.

Toch zijn muren in onze tijd ook helemaal niet vreemd. De Berlijnse muur is afgebroken. Maar de muur op de Westelijke Jordaanoever is onbarmhartig gebouwd. Net als de muur ten zuiden van de VS.

En dichterbij zijn er ook wel degelijk muren. Tussen mensen, tussen groepen mensen. Soms bouwen mensen een muur om zichzelf heen, om zelf staande te kunnen blijven. Of juist om anderen op afstand te houden.

En ook bij de kerk, nu de kerk vernieuwd is, klaar is voor ontvangst. Maar de kerk moet leeg blijven vanwege het coronavirus. Het is alsof er een muur is opgeworpen. Een onzichtbare muur, die niet te zien is, maar die ons op afstand van elkaar doet leven. En dat moet voorlopig ook. Afstand. Niet aanraken.

Maria staat bij het graf. En het is alsof er nog een steen voor ligt. Gesloten. Een dichte muur. Als Jezus Maria de ogen opent en zichzelf aan haar bekend maakt, dan doet Hij dat allereerst door haar bij haar naam te noemen. Zo nabij komt Hij haar: Hij kent haar, noemt haar bij haar naam.

Het roepen van haar naam, dat als door een ruimte in de muur wordt gesproken, waaruit dat opklinkt waar het hele Johannesevangelie naar toe leidt – namelijk dat er door dat lege graf heen opstanding is, schepping, een nieuwe dag, een doorgang naar leven, nabijheid van God, en liefde van God, die tot het uiterste gaat. En dat dat inzicht aan mensen gegeven wordt.

Dat is tegelijkertijd ook een roeping. Dat Jezus de Levende is, de Opgestane. Zij, Maria moet dat niet bij haarzelf houden. 'Raak mij niet aan' is geen

afwijzing. Is niet bedoeld om afstand te scheppen. Het is bedoeld om richting te geven aan ons 'geraakt-zijn'. Want de onvoorstelbare liefde van God, die dwars door de dood heenbreekt, die is voor de wereld bedoeld.

Als wij in deze tijd horen dat wij elkaar niet meer mogen aanraken, maakt ons dat scherp bewust van wat we daarin eigenlijk missen. Maar niet om te blijven zitten. Het is juist een teken om op te staan en weer andere wegen te zoeken en te vinden om liefde te delen. En dat gebeurt ook. Nieuwe wegen in het digitale tijdperk, de post heeft het drukker dan ooit en mensen zoeken op totaal nieuwe manieren verbinding met elkaar. Wenden zich tot elkaar.

Het is die wereld waarin wij gestuurd worden, om te wandelen op wegen en liefde te delen. En licht. Op velerlei manier. Een wereld, niet alleen bij ons om de hoek. Dat delen van liefde en licht mag de hele wereld doorgaan. Een gerichtheid op mensen, die niet zomaar te zien zijn – verborgen achter een muur van oorlog en armoede en vooroordelen. En het is een hele kunst voor mensen om muren af te breken, en mogelijkheden te zien bij weggerolde stenen. Dat staan bij het lege graf van Maria, en een weggerolde steen kunnen zien betekent, dat er een doorgang is. Een doorgang naar leven. In deze wereld. In onze stad. In onze kerk. In uw en mijn leven.

Er is een steen weg. Er is een mens die roept. Jouw naam. Geen muren meer tussen jou – en het licht. En het leven. Opstanding en leven gegeven door de Levende zelf. Vandaag. Nu. Opdat jij leeft in Christus' naam.

Afbeelding van de nieuwe Paaskaars in de kerk, die in de Paasnacht is aangestoken.